

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Faisala Husseiného a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **O. Š.**, zast. Mgr. et. Mgr. Davidem Průšou, advokátem, se sídlem V Luhu 754/18, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**, se sídlem tř. Tomáše Bati 21, Zlín, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 7. 2019, č. j. KUZL – 13179/2019 – 2, sp. zn. KUSP – 13179/2019/DOP/Ti, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 21. 2. 2022, č. j. 34 A 31/2019-40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Městský úřad Uherský Brod rozhodnutím z 16. 1. 2019, č. j. OS-D/2042/16/18/Po (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), uznal žalobce vinným ze spáchání několika přestupků dle zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), neboť:

a) dne 3. 6. 2018 v 13:09 hod., na komunikaci I/50, v obci Starý Hrozenkov, u domu č. p. X, ve směru jízdy na obec Uherský Brod, při řízení blíže specifikovaného motorového vozidla v místech, kde je nejvyšší dovolená rychlost stanovena obecnou úpravou provozu na pozemních komunikacích na 50 km/h, jel rychlostí nejméně 86 km/h, tedy překročil nejvyšší dovolenou rychlost v obci o nejméně 36 km/h, čímž porušil povinnost řidiče dle § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu a dopustil se tak přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 téhož zákona (dále jen „první přestupek“);

b) dne 3. 6. 2018 v 13:09 hod., na komunikaci I/50, v obci Starý Hrozenkov, u domu č. p. X, ve směru jízdy na obec Uherský Brod, řídil blíže specifikované motorové vozidlo,

aniž by byl držitelem řidičského oprávnění pro příslušnou skupinu motorových vozidel uděleného Českou republikou, státem, který je členským státem Evropské unie nebo smluvní stranou Dohody o Evropském hospodářském prostoru, nebo jiným státem podle mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána a která upravuje oblast silničního provozu (dále též jen „řidičské oprávnění“), které pozbyl dne 22. 5. 2010 z důvodu dosažení hranice 12 bodů v kartě řidiče, čímž porušil povinnost řidiče dle § 3 odst. 3 písm. a) zákona o silničním provozu a dopustil se tak přestupku dle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 téhož zákona (dále jen „druhý přestupek“);

c) dne 22. 10. 2018 v 9:50 hod., na komunikaci I/50, u motorestu Rasová, ve směru jízdy na obec Starý Hrozenkov, řídil blíže specifikované motorové vozidlo, přičemž předložil neplatný řidičský průkaz, čímž porušil povinnost řidiče dle § 6 odst. 7 písm. a) zákona o silničním provozu a dopustil se tak přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) téhož zákona (dále jen „třetí přestupek“);

d) dne 22. 10. 2018 v 9:50 hod., na komunikaci I/50, u motorestu Rasová, ve směru jízdy na obec Starý Hrozenkov, řídil blíže specifikované motorové vozidlo, aniž by byl držitelem řidičského oprávnění, které pozbyl dne 22. 5. 2010 z důvodu dosažení hranice 12 bodů v kartě řidiče, čímž porušil povinnost řidiče dle § 3 odst. 3 písm. a) zákona o silničním provozu a dopustil se tak přestupku dle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 téhož zákona (dále jen „čtvrtý přestupek“).

[2] Za spáchání uvedených přestupků byla žalobci uložena pokuta ve výši 60.000 Kč, zákaz řízení spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu dvaceti měsíců a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1.000 Kč.

[3] Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce odvolání. Na jeho základě vydal žalovaný rozhodnutí z 10. 7. 2019, č. j. KUZL-13179/2019-2, sp. zn. KUSP-13179/2019/DOP/Ti (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo prvostupňové rozhodnutí ve výroku o třetím přestupku zrušeno a řízení bylo ohledně tohoto skutku zastaveno. Ve zbytku bylo prvostupňové rozhodnutí potvrzeno. Proti napadenému rozhodnutí brojil žalobce žalobou u Krajského soudu v Brně.

[4] Krajský soud shora nadepsaným rozsudkem žalobu zamítl. Věnoval se v souladu s žalobními body zejména druhému a čtvrtému přestupku. Přitom se ztotožnil se správními orgány v tom, že na základě výpisu z evidenční karty řidiče bylo spolehlivě prokázáno spáchání druhého a čtvrtého přestupku, neboť je zřejmé, že žalobce řídil vozidlo, aniž by byl držitelem řidičského oprávnění, které pozbyl v důsledku dosažení hodnocení 12 bodů. Po uplynutí zákonem stanovené doby 12 měsíců žalobce o vrácení řidičského oprávnění nepožádal. V tomto ohledu nebyla rozhodná pouhá výměna řidičského průkazu v jiném členském státě Evropské unie (na Slovensku), neboť ji nelze se získáním řidičského oprávnění zaměňovat. Tento závěr má vyplývat také z čl. 11 bodu 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2006/126/ES ze dne 20. 12. 2006 o řidičských průkazech (dále jen „směrnice 2006/126/ES“), dle kterého členský stát odmítne uznat platnost řidičského průkazu, který jiný členský stát vydal osobě, jejíž řidičský průkaz je na území daného státu omezen, pozastaven či odejmut.

[5] Krajský soud považoval za správný názor žalovaného, že pokud žalobce požádal na Slovensku o výměnu neplatného českého řidičského průkazu, byl takový postup protiprávní. V této souvislosti žalovaný poukázal nejen na judikaturu Nejvyššího soudu, ale také na účel systému bodového hodnocení, včetně zákonodárcem předvídaného pozbytí

pokračování

řidičského oprávnění a mechanismu jeho vrácení. Žalobce proto nebyl oprávněn k řízení motorových vozidel, protože nesplňoval podmínky stanovené českými právními předpisy. Kromě toho žalovaný zdůraznil, že ani podle příslušného ustanovení slovenského zákona o silničním provozu neměl být žalobci vydán nový řidičský průkaz, a to ve vazbě na již uvedené pozbytí řidičského oprávnění v České republice. Žalobce jednal v nepřímém úmyslu, neboť věděl, že pozbyl řidičské oprávnění, ale přesto řidičský průkaz neodevzdal a naopak požádal o jeho výměnu v zahraničí.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného a replika stěžovatele

[6] Nejvyšší správní soud poté ve věci obdržel kasační stížnost žalobce (dále „stěžovatel“). Ten ji opřel o důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[7] Stěžovatel věc stručně shrnul tak, že byl ve správním řízení postižen za přestupky spočívající v tom, že řídil motorové vozidlo, ačkoli nebyl držitelem řidičského oprávnění. Žalovaný sice zastavil správní řízení týkající se obvinění z třetího přestupku, ale jinak prvostupňové rozhodnutí potvrdil. Krajský soud pak konstatoval, že stěžovatel dosažením 12 bodů v systému bodového hodnocení řidičů pozbyl řidičské oprávnění, po uplynutí zákonem stanovené doby však nepožádal o navrácení řidičského oprávnění, ale podal u příslušného orgánu Slovenské republiky žádost o výměnu českého řidičského průkazu za řidičský průkaz Slovenské republiky. Krajský soud tak dovodil, že pokud stěžovatel nepožádal o navrácení řidičského oprávnění (v České republice), nemohl být k řízení motorových vozidel oprávněn. Avšak stěžovatel je osobou s trvalým pobytem na území Slovenské republiky, zatímco v České republice trvalý pobyt nemá.

[8] Stěžovatel nerozporoval, že jako řidič, který byl držitelem řidičského průkazu vydaného orgány České republiky, si před lety počínal natolik nezodpovědně, že dosáhl záznamu dvanácti bodů v registru řidičů a že tím pozbyl oprávnění k řízení motorových vozidel na území České republiky, jak stanoví příslušná ustanovení zákona o silničním provozu (viz jeho § 123c odst. 5). Stěžovateli byl však již 13. 7. 2010 vydán řidičský průkaz příslušným orgánem Slovenské republiky. Stalo se tak proto, že žalobce vstoupil do pracovního poměru ve Slovenské republice, přestěhoval se na Slovensko, je v něm přihlášen k trvalému pobytu (a též se fakticky na Slovensku zdržuje).

[9] Přitom existenci řidičského oprávnění osvědčuje řidičský průkaz, který však lze vydat (dle § 109 odst. 6 zákona o silničním provozu) pouze na žádost. Osvědčit existenci řidičského oprávnění lze tedy jen na žádost, jenže dle § 109 odst. 7 písmeno b) citovaného zákona povinnou náležitostí žádosti o vydání řidičského průkazu je adresa obvyklého bydliště žadatele na území České republiky nebo místo studia. Stěžovatel nemá „obvyklé bydliště“ v České republice (nemá v současné době v České republice žádné bydliště). Pokud by tedy byly závěry správních orgánů a krajského soudu správné, nemohl by stěžovatel nikdy dosáhnout toho, aby mu byla osvědčena existence řidičského oprávnění, ledaže by se přestěhoval zpátky do České republiky.

[10] Rozhodnutí žalovaného je tak v rozporu s materiální spravedlností zatíženo přepjatým formalismem, s nímž lpí na závěru, že kdo jednou měl řidičský průkaz České republiky, musí mít opět jen ten a nemá právo řídit na území České republiky jako držitel řidičského průkazu jiné země, a to ani po deseti letech (v době rozhodování správních

orgánů). Přepjatý formalismus sám o sobě je přitom vždy porušením práva na spravedlivý proces; formalistický přístup k právům účastníků řízení je také vždy v rozporu s principem spravedlnosti.

[11] Navíc je dle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu z 30. 9. 2015, č. j. 6 As 114/2014-55, č. 3339/2016 Sb. NSS, záznam stanoveného počtu bodů trestem ve smyslu Listiny základních práv a svobod (čl. 40 odst. 6) i Úmluvy o ochraně základních práv a svobod (čl. 7 odst. 1). Tento trest byl stěžovateli před značnou dobou pravomocně uložen, takže jako držitel řidičského průkazu jiné členské země Evropské unie pozbyl právo řídit motorová vozidla na území České republiky po dobu jednoho roku od právní moci rozhodnutí o takovém trestu. Tato doba však již před lety uplynula, avšak stěžovatel, nemaje „obvyklé bydliště“ na území České republiky, nemá dle správních orgánů i krajského soudu možnost řídit motorová vozidla na území České republiky, protože podle názoru těchto orgánů výkonné a soudní moci mu existence řidičského oprávnění nemůže být osvědčena, resp. se k jejímu osvědčení nepřihlíží.

[12] Stěžovatel tedy je držitelem řidičského průkazu Slovenské republiky. Nejvyšší správní soud se povahou řidičského průkazu ve své judikatuře zabýval opakovaně. Podle ní je řidičský průkaz osvědčením, které osvědčuje existenci řidičského oprávnění, jak to ostatně plyne i z § 103 odst. 1 zákona o silničním provozu podle něhož *řidičský průkaz je veřejná listina, která osvědčuje řidičské oprávnění držitele a jeho rozsah a kterou držitel prokazuje své jméno, příjmení a podobu, jakož i další údaje v ní zapsané podle tohoto zákona.*

[13] Podle judikatury se řidičského oprávnění nabývá správním aktem (rozhodnutím), které se však nematerializuje v podobě formálního správního rozhodnutí, ale osvědčuje se vydáním řidičského průkazu. V dané věci tedy zde je osvědčení o existenci stěžovatelova řidičského oprávnění, které nebylo předepsaným způsobem zrušeno (v České republice upravují postup při zrušení osvědčení ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád). Dle § 156 odst. 2 správního řádu vyjádření, osvědčení nebo sdělení správního orgánu, které je v rozporu s právními předpisy a které nelze opravit podle odstavce 1, zruší usnesením správní orgán, který je vydal nebo učinil, a to s účinky ode dne, kdy bylo zrušované vyjádření nebo osvědčení vydáno anebo sdělení učiněno, nestanoví-li zákon jiný postup; takové usnesení lze vydat po dobu, po kterou trvají účinky vyjádření, osvědčení nebo sdělení. Na tento postup se přiměřeně použijí ustanovení hlavy IX části druhé o přezkumném řízení. Žalovaný ani správní orgán prvního stupně však neučinili žádný podnět ke zrušení osvědčení (stěžovatelova řidičského průkazu vydaného správními orgány Slovenské republiky), ale prostě si počínali tak, jako kdyby toto osvědčení neosvědčovalo to, co podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu osvědčuje. Jestliže řidičský průkaz podle konstantní rozhodovací praxe kasačního soudu *„osvědčuje existenci řidičského oprávnění“*, pak správní orgán, ale ani krajský soud nemůže dost dobře uzavřít, že nic takového neosvědčuje.

[14] Podle § 3 odst. 3 písm. a) zákona o silničním provozu může řídit motorové vozidlo jen osoba, která je držitelem řidičského oprávnění pro příslušnou skupinu motorových vozidel uděleného Českou republikou, státem, který je členským státem Evropské unie nebo smluvní stranou Dohody o Evropském hospodářském prostoru, nebo jiným státem podle mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána a která upravuje oblast silničního provozu. Řidičský průkaz pak osvědčuje, že jeho držitel takovou osobou je, jak plyne i z již citovaného § 103 odst. 1 zákona o silničním provozu.

pokračování

[15] Proto pokud osvědčení, vydané orgány jiného členského státu Evropské unie nebylo zrušeno, je stěžovatel osobou, které je platně osvědčeno jeho řidičské oprávnění. Nicméně orgány výkonné moci i krajský soud zastávají názor, že k nezrušenému osvědčení vydanému příslušným orgánem stejně není třeba přihlížet. Podle stěžovatelova přesvědčení tento právní nihilismus vede k tomu, rozhodnutí krajského soudu není v souladu se zákonem.

[16] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl, aby ji Nejvyšší správní soud zamítl. Stěžovatel dle žalovaného jen opakuje své odvolací a žalobní argumenty. Za posuzovaných okolností mu přitom neměl být řidičský průkaz na Slovensku vůbec vydán. V tomto směru jednal stěžovatel ve „zlé víře“, spekulativně se chtěl vyhnout procesu vrácení řidičského oprávnění, popř. si chtěl neoprávněně zkrátit „řidičský distanc“, protože o výměnu řidičského průkazu požádal přibližně dva měsíce poté, co pozbyl řidičské oprávnění na území České republiky. Takové jednání představuje zneužití práva a jako takové nemůže požívat právní ochrany.

[17] K vyjádření žalovaného podal stěžovatel repliku. V ní uvedl, že se žalovaný neorientuje v předpisech, které běžně aplikuje, neboť například směšuje pojmy řidičský průkaz a řidičské oprávnění. Přitom je řidičský průkaz osvědčením, které osvědčuje existenci řidičského oprávnění, přičemž se jedná o veřejnou listinu. Takové osvědčení lze zrušit jen zákonem předvídaným postupem. Na Slovensku však řidičský průkaz zrušen nebyl, a přesto k němu správní orgány ani krajský soud nepřihlížely.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[18] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná.

[19] Ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se Nejvyšší správní soud po posouzení přípustnosti kasační stížnosti zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele (§ 104a odst. 1 s. ř. s.). Není-li tomu tak, soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou (viz usnesení NSS z 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a z 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, body 11–12, č. 4219/2021 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost stěžovatele jako přijatelnou, neboť se dotýká právních otázek, které nebyly judikaturou kasačního soudu dosud opakovaně řešeny, resp. nebyly řešeny ve vztahu k možnosti postihu řidiče v přestupkovém řízení.

[20] Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[21] Kasační stížnost **není důvodná**.

[22] V návaznosti na závěr o přijatelnosti kasační stížnosti (bod [19]) uvádí Nejvyšší správní soud, že obdobnou problematikou se zabýval v rozsudku z 10. 8. 2022, č. j. 10 As 184/2022-29. V něm se věnoval taktéž případu řidiče, který pozbyl řidičské oprávnění na území České republiky, neboť zde dosáhl 12 bodů, a který před uplynutím doby, po které byl oprávněn požádat o vrácení řidičského oprávnění, získal řidičský průkaz v jiné členské

zemi EU (v Maďarsku). Ve vzpomínané věci desátý senát posuzoval, zda bylo zákonné zastavit řízení o žádosti tehdejšího žalobce o vrácení řidičského oprávnění v situaci, kdy se tento žalobce domníval, že nemusí doplňovat požadované doklady (o podrobení se přezkoušení z odborné způsobilosti a doložení zdravotní a psychické způsobilosti ve smyslu § 123d odst. 3 zákona o silničním provozu), neboť je držitelem maďarského řidičského průkazu.

[23] Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 10 As 84/2022-29 dospěl k právnímu závěru, že pro české právo je bez významu, pokud řidič, který dosáhl 12 bodů v bodovém hodnocení řidičů a pozbyl proto řidičské oprávnění, získal během jednoho roku, po který v České republice platil zákaz žádat o nový řidičský průkaz (§ 123d odst. 1 zákona o silničním provozu), nové řidičské oprávnění v jiném členském státě EU (čl. 11 odst. 4 směrnice 2006/126/ES).

[24] Ačkoli v dané věci řešené pod sp. zn. 10 As 84/2022 šlo o problematiku zastavení řízení o žádosti o vrácení řidičského oprávnění, nevidí kasační soud důvod, aby se od uvedeného právního názoru odchýlil „jen“ proto, že nyní se jedná o otázku správního trestání. Závěry formulované v odkazovaném rozsudku totiž mají obecnější dosah. Jelikož zmiňovaný rozsudek dává odpovědi i na otázky nyní nadnesené stěžovatelem, bude z něj Nejvyšší správní soud vycházet i v nyní projednávané věci.

[25] Ze správního spisu plyne, že stěžovatel byl původně držitelem českého řidičského průkazu, jakož i řidičského oprávnění. Řidičské oprávnění pozbyl dne 22. 5. 2010 z důvodu dosažení hranice 12 bodů v kartě řidiče. Dle § 123c odst. 3 zákona o silničním provozu pak měl stěžovatel povinnost do 5 pracovních dnů, od kterých mu byla doručena výzva k odevzdání řidičského průkazu, v důsledku dosažení 12 bodů, odevzdat řidičský průkaz na Městském úřadu ve Vsetíně. Tuto svou povinnost stěžovatel nesplnil. Namísto toho si dne 13. 7. 2010 vyměnil tento řidičský průkaz za slovenský řidičský průkaz v Bratislavě. Učinil tak v době, na kterou pamatuje § 123d odst. 1 zákona o silničním provozu, dle kterého *řidič, který podle § 123c odst. 3 pozbyl řidičské oprávnění, je oprávněn požádat o vrácení řidičského oprávnění nejdříve po uplynutí 1 roku ode dne pozbytí řidičského oprávnění podle § 123c odst. 3*. Právě daným slovenským řidičským průkazem se stěžovatel policistům dne 3. 6. 2018 prokazoval. Sdělením Ministerstva vnitra Slovenské republiky z 27. 11. 2018 bylo příslušné oddělení dokladů (okresního ředitelství policie) v Bratislavě pověřeno k prověření, zda vydáním řidičského průkazu nedošlo k porušení zákona.

[26] V návaznosti na citovaný § 123d odst. 1 zákona o silničním provozu stanoví § 123d odst. 3 téhož zákona, že podmínkou vrácení řidičského oprávnění *prokázání, že se žadatel podrobil přezkoušení z odborné způsobilosti podle zvláštního právního předpisu, a dále prokázání zdravotní a psychické způsobilosti*. Na stěžovatele přitom nedopadá „méně přísný“ režim dle § 123c odst. 7 zákona o silničním provozu, který by mu umožňoval snazší („automatickou“) formu znovuzískání řidičského oprávnění, podle něhož *dosáhne-li řidič, který je držitelem řidičského průkazu členského státu, řidičského průkazu vydaného cizím státem, mezinárodního řidičského průkazu vydaného cizím státem, celkového počtu 12 bodů, pozbývá právo k řízení motorového vozidla na území České republiky po dobu jednoho roku. Ministerstvo sdělí, po obdržení podkladů zaslaných příslušným obecním úřadem obce s rozšířenou působností, tuto skutečnost orgánu, který řidičský průkaz vydal* (k tomu např. bod 18 usnesení Ústavního soudu z 9. 4. 2019, sp. zn. II. ÚS 1016/19). Již jen jednoduchým jazykovým výkladem návětí § 123c odst. 7 zákona o silničním provozu lze dovodit, že tuto normu lze užít pouze tehdy, když je řidič držitelem cizozemského řidičského průkazu

pokračování

v okamžiku dosažení těchto 12 bodů. Nic takového se v nynějším případě nestalo. Řidičský průkaz stěžovatel na Slovensku získal teprve v červenci 2010, tedy až poté, co jako držitel českého řidičského oprávnění dosáhl 12 bodů a řidičské oprávnění tak pozbyl (k bezvýznamnosti pozdějšího nabytí řidičského průkazu v jiné členské zemi EU z hlediska § 123c odst. 7 zákona o silničním provozu viz např. usnesení Nejvyššího soudu z 26. 6. 2018, sp. zn. 4 Tdo 648/2018, či z 8. 1. 2019, sp. zn. 4 Tdo 1486/2018).

[27] Na stěžovatele tedy bylo třeba použít české právní předpisy, včetně procedury pro vrácení řidičského oprávnění dle § 123d zákona o silničním provozu, na jejímž základě by byla – obecně vzato – vyloučena jeho odpovědnost za druhý a čtvrtý přestupek (na tomto místě ponechává soud stranou skutečnost vyplývající např. z prvostupňového rozhodnutí, dle kterého byl žalobce dne 5. 7. 2011 pravomocně potrestán Okresním soudem ve Vsetíně za přečin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání, který měl přímou návaznost na blokaci stěžovatelova řidičského oprávnění z 22. 5. 2010).

[28] Tento výklad vyplývá ze smyslu právní úpravy. K tomu uvedl kasační soud v rozsudku č. j. 10 As 84/2022-29 v bodě 12, že „[č]eské právo navazující na právo EU tím bojuje proti „turistice“ za řidičskými průkazy. To odpovídá též krajským soudem citované judikatuře Soudního dvora EU, rozsudku ze dne 26. 4. 2012, Hofmann, C-419/10, EU:C:2012:240 (srov. zvl. bod 73: „Z přípravných prací na směrnici 2006/126 v tomto ohledu vyplývá, že vůlí unijního zákonodárce bylo posílit zásadu jediného řidičského průkazu a zabránit tomu, aby osobě, jejíž řidičský průkaz je omezen, pozastaven nebo odňat v jednom členském státě, mohl být řidičský průkaz vydán v jiném členském státě nebo uznána platnost takového průkazu ...“; srov. obecně rozsudky NSS ze dne 27. 2. 2015, čj. 7 As 256/2014 - 27, či ze dne 27. 1. 2016, čj. 4 As 275/2015 - 22).“ Na tomto místě pak soud považuje s ohledem na kontext věci za vhodné – byť nad rámec věci – uvést i navazující úvahu obsaženou v rozsudku č. j. 10 As 84/2022-29, a to sice, že „NSS zdůrazňuje, že se správní orgány vůči stěžovateli nedovolávaly přímého účinku směrnice 2006/126/ES, ale vyložily § 123d zákona o silničním provozu eurokonformně, tedy v souladu s cíli směrnice akcentovanými ve výše citovaném bodě 73 rozsudku Hofmann. Shora uvedené závěry však jasně plynou již z textu českého zákona o silničním provozu“ (problematiky směrnice 2006/126/ES se stěžovatel dotkl v řízení před krajským soudem v replice z 27. 1. 2020, v kasační stížnosti se této otázce již nevěnuje).

[29] V tomto smyslu byl stěžovatelův slovenský řidičský průkaz pro české orgány bez významu. Stěžovatel získal slovenský řidičský průkaz v době, kdy na českém území pozbyl řidičské oprávnění a o jeho vrácení ještě žádat dle § 123d odst. 1 zákona o silničním provozu nemohl. Z vyjádření slovenského správního orgánu obsaženého ve spise, resp. přiloženého sdělení Ministerstva vnitra Slovenské republiky z 27. 11. 2018, plyne, že slovenský orgán zřejmě tyto skutečnosti nevěděl, pročez uvedené ministerstvo požádalo příslušné ředitelství policie (oddělení dokladů) o prověření, zda stěžovatel svým jednáním neporušil slovenský přestupkový nebo trestní zákon. V tomto duchu se Nejvyšší správní soud vyjádřil již v bodě 14 rozsudku č. j. 10 As 184/2022-30, k čemuž dodal, že příslušný maďarský orgán „tak jistě činil v souladu s domácím právem, které provádí článek 11 odst. 4 směrnice 2006/126/ES, dle něhož členský stát odmítne vydat řidičský průkaz žadateli, jehož řidičský průkaz byl v jiném členském státě omezen, pozastaven nebo odejmut a členský stát odmítne uznat platnost každého řidičského průkazu, který jiný členský stát vydal osobě, jejíž řidičský průkaz je na území prvního státu omezen, pozastaven nebo odejmut.

To plyne především ze záměru unijního zákonodárce posílit boj proti „turistice za řidičskými průkazy“ (Hofmann, C-419/10, bod 70).“

[30] Stěžovatel jistě mohl získat na Slovensku nové řidičské oprávnění, ovšem až po uplynutí doby, kdy platil zákaz žádat o nový průkaz v Česku (tj. po uplynutí jednoho roku). To samozřejmě za podmínky stanovené čl. 7 odst. 1 písm. e) směrnice 2006/126/ES, že skutečně přemístil své bydliště na Slovensko.

[31] V návaznosti na stěžovatelovu argumentaci kasační soud, stejně jako ve věci sp. zn. 10 As 184/2022, připouští, že ve spisu není založen dokument, který by prokazoval, že by slovenský řidičský průkaz byl nějakým formalizovaným způsobem „zrušen“. To však není podstatné. Z daných okolností, které mají oporu ve správním spisu, plyne, že stěžovatel získal řidičský průkaz na Slovensku protiprávně, v rozporu s požadavky práva EU, neboť jej získal ještě v době, kdy v Česku nemohl žádat o vrácení řidičského oprávnění. Přitom nyní není důvod, s ohledem na závěry vyslovené v rozsudku č. j. 10 As 84/2022-29 (viz bod [29] shora), na území ČR k této veřejné listině přihlížet. Nadto i k veřejné listině lze vést dokazování, na základě kterého může být zbavena své důkazní síly tím, že bude důkazně prokázána nepravdivost obsahu listiny (její nesprávnost; k tomu např. usnesení Ústavního soudu z 12. 8. 2009, sp. zn. I. ÚS 385/07, bod 31, rozsudek NSS z 24. 3. 2022, č. j. 8 As 325/2019, bod 13, či rozsudek Krajského soudu v Plzni ze 4. 4. 2012, č. j. 17 A 19/2011-50).

[32] Správní orgány tedy nijak nepochybily, pokud v rámci správního trestání nepřihlédly ke slovenskému řidičskému průkazu a od něj se údajně odvíjejícího řidičského oprávnění. Nelze proto ani hovořit v případě jejich rozhodnutí, stejně jako v případě rozsudku krajského soudu, o přepjatém formalismu. Je to naopak stěžovatel, který se „formalisticky“ drží teze, že – za podmínek právu odporujícím – řidičský průkaz vydaný v jiné členské zemi EU může materiálně vyloučit jeho přestupkovou odpovědnost (k nedostatku dobré víry v takových případech srov. bod 17 rozsudku č. j. 10 As 184/2022-29).

[33] Nejvyšší správní soud dodává, že považuje za nepřipustné stěžovatelovy námitky týkající se údajné nemožnosti dosíci znovu řidičského oprávnění v České republice (resp. jeho „osvědčení“), a to s ohledem na to, že nemá v České republice bydliště (k tomu stěžovatel odkazuje na podmínky dle § 109 odst. 6 zákona o silničním provozu). Takovou námitku totiž stěžovatel neuplatnil v žalobě (srov. § 104 odst. 4 s. ř. s.). Pokud v „doplnění žaloby“ z 2. 12. 2019 zmínil, že by za jiných podmínek (kdyby mezitím nežil a nepracoval na Slovensku) mohl „požádat o vydání řidičského průkazu České republiky za podmínek stanovených v § 123d) citovaného zákona“, šlo o námitku příliš obecnou a nadto jakožto žalobní bod uplatněnou po koncentrační lhůtě dle § 71 odst. 2 s. ř. s.

[34] Toliko obecně tak kasační soud zmiňuje, že daná situace je rovněž důsledkem stěžovatelova vlastního jednání (viz také odsouzení zmíněné v bodě [27]). V zásadě se však jako řešení nabízelo podání „řádné“ žádosti o řidičské oprávnění (resp. řidičský průkaz) na Slovensku (srov. bod [30]). Ze správního spisu plyne, že ještě v době, kdy probíhalo správní řízení, měl stěžovatel trvalý pobyt vedený na adrese ve Vsetíně. Pro podání žádosti o vrácení řidičského oprávnění tak měl mnohaletý časový prostor. Nadto stěžovatel zmiňuje pojem „bydliště“ v úzkém významu, přestože jej § 2 písm. hh) zákona o silničním provozu, jakožto „obvyklé bydliště na území České republiky“, pojímá značně široce (např. dle bodu 2 daného ustanovení jako místo na území České republiky, kde fyzická osoba

pokračování

pobývá z důvodu osobních vazeb a pravidelně se na toto místo vrací, ačkoliv podniká, vykonává jinou samostatně výdělečnou činnost nebo závislou práci v jiném státě, není-li výkon takovéto činnosti v jiném státě omezen na dobu určitou). Stěžovatel relevantně netvrdil, že by na něj ani takto široce pojaté „obvyklé bydliště“ nedopadalo.

IV. Závěr a náklady řízení

[35] Na základě výše uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a s ohledem na to ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[36] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatel, který neměl v řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který byl v řízení účastníkem úspěšným, žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů tohoto řízení právo.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. února 2024

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu